

UZASADNIENIE

Obowiązek opracowania planów zarządzania ryzykiem powodziowym zwanych dalej: „PZRP” lub „Plan” nakłada dyrektywa 2007/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2007 r. w sprawie oceny ryzyka powodziowego i zarządzania nim (Dz. Urz. UE L 327 z 22.12.2000, str. 1, z późn. zm. – Dz. Urz. UE polskie wydanie specjalne, rozdz. 15, t. 5, str. 275, z późn. zm.), zwana dalej: „Dyrektywą Powodziową”, której założenia są implementowane do wewnętrznego systemu prawnego poprzez ustawę z dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo wodne (Dz. U. z 2021 r. poz. 2233, z późn. zm.), zwanej dalej ustawą - Prawo wodne.

Nadrzędnym celem Dyrektywy Powodziowej jest ograniczenie ryzyka powodziowego oraz zmniejszenie następstw powodzi w państwach Unii Europejskiej. Zobowiązuje ona państwa członkowskie do konieczności opracowania, wstępnej oceny ryzyka powodziowego, map zagrożenia powodziowego, map ryzyka powodziowego i planów zarządzania ryzykiem powodziowym oraz ich publicznego udostępniania.

PZRP zgodnie z przepisami Dyrektywy Powodziowej opracowywane są jako trzeci, końcowy etap opracowania dokumentów w ramach cyklu planistycznego Dyrektywy Powodziowej, po przeprowadzeniu aktualizacji wstępnej oceny ryzyka powodziowego zwanej dalej: „WORP” oraz aktualizacji map zagrożenia powodziowego zwanych dalej: „MZP” i map ryzyka powodziowego zwanych dalej: „MRP”. PZRP przygotowuje się z uwzględnieniem obszarów narażonych na niebezpieczeństwo powodzi wyznaczonych podczas aktualizacji WORP, bazując na przygotowanych dla tych obszarów aktualizacjach MZP i MRP.

Celem PZRP jest stworzenie skutecznego zarządzania ryzykiem powodziowym w przyszłości, budując jednocześnie szanse na proaktywne podejście w inicjowaniu i wdrażaniu działań inwestycyjnych oraz instrumentów wspomagających. Stąd istnieje konieczność przyjęcia Planu.

Niniejsze rozporządzenie stanowi przyjęcie PZRP. Przyjmowany rozporządzeniem Plan opracowany został na okres 6 lat i obejmuje lata 2022-2027.

Zgodnie z art. 173 ust. 1 Prawa wodnego, Projekty planów zarządzania ryzykiem powodziowym przygotowują Wody Polskie w uzgodnieniu z ministrem właściwym do spraw transportu w zakresie infrastruktury transportowej, z właściwymi wojewodami oraz po zasięgnięciu opinii marszałków województw.

Powódź w Rzeczypospolitej Polskiej, podobnie jak w całej Europie, jest jedną z głównych klęsk żywiołowych, powodujących znaczne straty społeczne, gospodarcze, przyrodnicze i kulturowe. Występuje praktycznie w każdym regionie Rzeczypospolitej Polskiej. Dlatego też podstawowym rozwiązywanym problemem jest kwestia zapewnienia bezpieczeństwa powodziowego poprzez realizację zintegrowanej polityki w tym zakresie, wynikającej z Prawa wodnego i Dyrektywy Powodziowej. Plan umożliwia przeciwdziałanie skutkom powodzi w sposób zaplanowany, poprzez

wdrażanie działań zwiększających odporność obszarów ryzyka (sektorów gospodarki, społeczeństwa i środowiska) na powstawanie strat w wyniku jej wystąpienia i realizowanie zadań łagodzących następstwa powodzi. Prawidłowy dobór działań dokonany w oparciu o identyfikację przestrzennego rozkładu ryzyka powodziowego na obszarze dorzecza oraz przeglądu potrzeb związanych z zapewnieniem ograniczenia wzrostu ryzyka powodziowego, a także redukcji ryzyka powodziowego w obszarach charakteryzujących się najwyższym poziomem ryzyka powodziowego, zapewnia osiągnięcie efektywnych rezultatów przeciwdziałania niekorzystnym skutkom tego ekstremalnego zjawiska.

Zgodnie z Prawem wodnym, nadrzędnym celem zarządzania ryzykiem powodziowym jest ograniczenie potencjalnych negatywnych skutków powodzi dla życia i zdrowia ludzi, środowiska, dziedzictwa kulturowego oraz działalności gospodarczej. Cel ten realizowany jest poprzez osiągnięcie 3 celów głównych i 11 celów szczegółowych PZRP:

1. Zahamowanie wzrostu ryzyka powodziowego

- 1.1. Zapewnienie warunków ograniczających możliwość występowania powodzi;
- 1.2. Zapewnienie racjonalnego gospodarowania obszarami zagrożenia powodziowego;

2. Obniżenie istniejącego ryzyka powodziowego

- 2.1. Zapewnienie warunków redukujących możliwość występowania powodzi;
- 2.2. Redukcja obszaru zagrożonego powodzią oraz zapewnienie racjonalnego gospodarowania obszarami zagrożenia powodziowego;
- 2.3. Redukcja wrażliwości społeczności i obiektów na obszarze zagrożenia powodzią;

3. Poprawa systemu zarządzania ryzykiem powodziowym

- 3.1. Zwiększenie skuteczności prognozowania i ostrzegania o zagrożeniach meteorologicznych i hydrologicznych;
- 3.2. Zwiększenie skuteczności reagowania ludzi, firm i instytucji publicznych;
- 3.3. Zwiększenie skuteczności odbudowy i powrotu do stanu sprzed powodzi;
- 3.4. Wdrożenie systemu analiz popowodziowych i zwiększanie jego skuteczności;
- 3.5. Wdrożenie instrumentów prawnych i finansowych zwiększających bezpieczeństwo powodziowe;
- 3.6. Zwiększenie świadomości i wiedzy na temat źródeł zagrożenia powodziowego i ryzyka powodziowego.

Plan obejmuje wszystkie elementy zarządzania ryzykiem powodziowym, ze szczególnym uwzględnieniem działań służących zapobieganiu powodzi i ochronie przed powodzią oraz informacji na temat stanu należytego przygotowania w przypadku wystąpienia powodzi. Zgodnie z art. 172 ust. 3 Prawa wodnego, plan zarządzania ryzykiem powodziowym zawiera:

1. mapę obszaru dorzecza, na której są zaznaczone obszary narażone na niebezpieczeństwo powodzi;

2. mapy zagrożenia powodziowego oraz mapy ryzyka powodziowego wraz z opisem wniosków z analizy tych map;
3. opis celów zarządzania ryzykiem powodziowym uwzględniający konieczność ograniczania potencjalnych negatywnych skutków powodzi dla zdrowia ludzi, środowiska, dziedzictwa kulturowego oraz działalności gospodarczej;
4. katalog działań służących osiągnięciu celów zarządzania ryzykiem powodziowym, w tym działań, o których mowa w art. 165 Prawa wodnego, z uwzględnieniem ich priorytetu;
5. opis sposobu określania priorytetów działań służących osiągnięciu celów zarządzania ryzykiem powodziowym i nadzorowania postępów w realizacji planu;
6. podsumowanie działań służących informowaniu społeczeństwa i prowadzeniu konsultacji społecznych;
7. wykaz organów właściwych w sprawach zarządzania ryzykiem powodziowym;
8. opis współpracy, o której mowa w art. 173 ust. 10 i 11 Prawa wodnego, w tym opis metodyki analizy kosztów i korzyści służącej ocenie działań wywołujących skutki międzynarodowe, jeżeli taka metodyka została określona;
9. opis koordynacji czynności, o których mowa w art. 326 ust. 4 i 5 Prawa wodnego.

Plan przedstawia listę działań ograniczających ryzyko powodziowe. Lista zawiera mierzalne rozwiązania, które należy wdrożyć, aby skutecznie zarządzać ryzykiem powodziowym. Każdemu działaniu przypisano: numer działania i jego nazwę, opis działania, przyporządkowanie do grupy działań technicznych / nietechnicznych, numer i nazwę typu działania, numer i nazwę celu szczegółowego i celu głównego, nazwę zlewni planistycznej; nazwę obszaru problemowego (o ile działanie służy realizacji celu głównego nr 2), podmiot odpowiedzialny za realizację działania, priorytet realizacji działania, koszt realizacji działania oraz termin jego realizacji. Na obszarze dorzecza Łaby zaplanowano do realizacji 10 działań, w tym 1 działanie nietechniczne w postaci koncepcji zabezpieczenia przeciwpowodziowego doliny rzeki Klikawy oraz 9 działań o charakterze horyzontalnych realizowanych w skali całego kraju, mających za zadanie uzupełnienie działań nietechnicznych w zakresie ograniczenia wrażliwości terenów zagrożonych powodzią oraz ich eskpozycji.

Załącznik nr 1 do Planu przedstawia Raport dotyczący metod i sposobu przeprowadzenia monitoringu PZRP – Podręcznik. Prezentuje on metodykę przeprowadzenia ewaluacji realizacji zaplanowanych działań i efektywności osiągnięcia wyznaczonych celów w kolejnym cyklu planistycznym PZRP.

Załącznik nr 2 do Planu stanowią wizualizacje kartograficzne MZP i MRP.

Plan stanowi także realizację celu przyjętego w Polityce ekologicznej państwa 2030 (PEP2030), w którym w ramach kierunku interwencji: „Adaptacja do zmian klimatu i zarządzanie ryzykiem klęsk

żywiolowych” wskazano zadanie polegające na opracowaniu Przeglądu i aktualizacji planów zarządzania ryzykiem powodziowym.

Zgodnie z obowiązkiem wynikającym z art. 173 ust. 6 ustawy - Prawo wodne, PZRP na obszarze dorzecza Łaby został poddany konsultacjom społecznym, umożliwiając tym samym aktywny udział wszystkich zainteresowanych w osiągnięciu celów zarządzania ryzykiem powodziowym. Konsultacje trwały przez 9 miesięcy, uwagi i wnioski można było składać od 22 grudnia 2020 r. do 22 września 2021 r. W tym okresie zorganizowano szereg spotkań konsultacyjnych, które ze względu na obowiązujące obostrzenia epidemiologiczne zostały przeprowadzone w formule on-line. Dokument poddawany konsultacjom, wraz z formularzem online umożliwiającym zgłaszanie uwag oraz instrukcją jak to zrobić został zamieszczony na stronie internetowej www.stoppowodzi.pl.

Przeprowadzona została także strategiczna ocena oddziaływania na środowisko dla Planu, a także konsultacje społeczne Prognozy oddziaływania na środowisko Planu zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzecza Łaby, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2021 r. poz. 2373 i 2389).

Plan będzie mieć bezpośredni wpływ na funkcjonowanie sektora mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw zaangażowanych jako wykonawcy lub dostawcy w działaniach rekomendowanych do wdrożenia w ramach PZRP. Ponadto wpływ projektowanego rozporządzenia należy rozpatrywać poprzez potencjalne korzyści (brak strat czy dodatkowych kosztów), ze względu na uniknięcie potencjalnych strat powodziowych oraz minimalizację ryzyka wystąpienia negatywnych skutków powodzi. Pośrednio projektowane rozporządzenie może mieć pozytywny wpływ na funkcjonowanie sektora mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw, zlokalizowanych na terenie obszarów chronionych przez planowane w rozporządzeniu działania przeciwpowodziowe.

PZRP nie będzie mieć bezpośredniego wpływu na funkcjonowanie dużych przedsiębiorstw, jednakże wpływ wdrożenia projektowanego rozporządzenia należy rozpatrywać poprzez potencjalne korzyści pośrednie (brak strat czy uniknięcie dodatkowych kosztów).

Wszelkie treści PZRP odnoszące się do podejmowania działań legislacyjnych stanowią wyłącznie sygnalizację zidentyfikowanych problemów i propozycję ewentualnych zmian, bez skutku wiążącego dla właściwych organów.

Nie jest możliwe osiągnięcie celów za pomocą innych środków, ze względu na obligatoryjne upoważnienie ustawowe do wydania rozporządzenia.

Projekt rozporządzenia nie zawiera przepisów technicznych, w związku z czym nie podlega notyfikacji w trybie przewidzianym w przepisach rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039 oraz z 2004 r. poz. 597).

Projekt rozporządzenia zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2017 r. poz. 248) zostanie zamieszczony w Biuletynie Informacji Publicznej Rządowego Centrum Legislacji.

Projekt rozporządzenia jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.

Projekt rozporządzenia nie wymaga przedłożenia właściwym instytucjom i organom Unii Europejskiej lub Europejskiemu Bankowi Centralnemu w celu uzyskania opinii, dokonania konsultacji lub uzgodnienia, o których mowa w § 39 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. - Regulamin pracy Rady Ministrów (M. P. z 2022 r. poz. 348). W szczególności, zgodnie z art. 2 ust. 1 decyzji Rady 98/415/WE z dnia 29 czerwca 1998 r. w sprawie konsultacji Europejskiego Banku Centralnego udzielanych władzom krajowym w sprawie projektów przepisów prawnych (Dz. Urz. WE L 189 z 03.07.1998, str. 42 – Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 1, t. 1, str. 446), rozporządzenie nie podlega konsultacji z Europejskim Bankiem Centralnym.

Projekt rozporządzenia został ujęty w Wykazie prac legislacyjnych Ministra Infrastruktury pod poz. nr 161.